

Czwartek, 28 marca 2019 r.

P8_TA(2019)0328

Praworządność i zwalczanie korupcji w UE, a zwłaszcza na Malcie i na Słowacji**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie stanu praworządności i zwalczania korupcji w UE, a zwłaszcza na Malcie i na Słowacji (2018/2965(RSP))**

(2021/C 108/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, 4, 5, 6, 7, 9 i 10 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 20 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 6, 7, 8, 10, 11, 12 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając opinię na temat powołania sędziów Trybunału Konstytucyjnego Republiki Słowackiej, przyjętą przez Komisję Wenecką na 110. sesji plenarnej (Wenecja, 10–11 marca 2017 r.),
- uwzględniając opinię w sprawie przepisów konstytucyjnych, podziału władz, niezależności wymiaru sprawiedliwości i egzekwowania prawa na Malcie, przyjętą przez Komisję Wenecką na 117. sesji plenarnej (Wenecja, 14–15 grudnia 2018 r.),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 23 stycznia 2019 r. zatytułowane „Programy obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów w Unii Europejskiej” (COM(2019)0012),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie obywatelstwa UE na sprzedaż ⁽¹⁾ oraz wspólne oświadczenie prasowe Komisji i władz Malty z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie maltańskiego programu dla inwestorów indywidualnych,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2016 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w kwestii utworzenia unijnego mechanizmu dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych ⁽²⁾ oraz swoją rezolucję z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie potrzeby utworzenia kompleksowego mechanizmu UE na rzecz ochrony demokracji, praworządności i praw podstawowych ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie praworządności na Malcie ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie decyzji Komisji o zastosowaniu art. 7 ust. 1 TUE w związku z sytuacją w Polsce ⁽⁵⁾, a także wcześniejsze rezolucje z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie sytuacji w Polsce ⁽⁶⁾, z dnia 14 września 2016 r. w sprawie niedawnych wydarzeń w Polsce i ich wpływu na prawa podstawowe określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej ⁽⁷⁾ oraz z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie sytuacji w zakresie praworządności i demokracji w Polsce ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 482 z 23.12.2016, s. 117.

⁽²⁾ Dz.U. C 215 z 19.6.2018, s. 162.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0456.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0438.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0055.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 148.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 204 z 13.6.2018, s. 95.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0442.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie ochrony dziennikarzy śledczych w Europie: przypadek słowackiego dziennikarza Jána Kuciaka i Martiny Kušnírovej ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 maja 2018 r. w sprawie pluralizmu mediów i wolności mediów w Unii Europejskiej ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 września 2018 r. w sprawie wniosku wzywającego Radę do stwierdzenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Węgry wartości, na których opiera się Unia ⁽³⁾, a także wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji na Węgrzech z dnia 10 czerwca 2015 r. ⁽⁴⁾, 16 grudnia 2015 r. ⁽⁵⁾ i 17 maja 2017 r. ⁽⁶⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie praworządności w Rumunii ⁽⁷⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie wizyty ad hoc delegacji Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Kontroli Budżetowej na Słowacji w dniach 7–9 marca 2018 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie z dnia 30 stycznia 2019 r. dotyczące misji wyjaśniającej Komisji Kontroli Budżetowej na Słowacji w dniach 17–19 grudnia 2018 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie wizyty ad hoc delegacji Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz komisji śledczej do zbadania zarzutów naruszenia prawa Unii i niewłaściwego administrowania w jego stosowaniu w odniesieniu do prania pieniędzy, unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania (PANA) na Malcie w dniach 30 listopada – 1 grudnia 2017 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie z dnia 16 listopada 2018 r. w sprawie wizyty ad hoc delegacji Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych na Malcie i na Słowacji w dniach 17–20 września 2018 r.,
 - uwzględniając wysłuchania i wymiany poglądów przeprowadzone przez utworzoną w dniu 4 czerwca 2018 r. przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych grupę roboczą posiadającą ogólny mandat do monitorowania stanu praworządności i walki z korupcją w UE oraz do reagowania w konkretnych sytuacjach, w szczególności na Malcie i na Słowacji (grupa monitorująca praworządność), w szczególności ze Zgromadzeniem Parlamentarnym Rady Europy i Komitetem Ekspertów ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (MONEYVAL), Grupą Państw Przeciwko Korupcji (GRECO), instytucjami i organami krajowymi, przedstawicielami Komisji Europejskiej, agencji UE takich jak Europol oraz różnymi zainteresowanymi stronami, w tym przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego i sygnalistami na Malcie i na Słowacji,
 - uwzględniając pismo premiera Malty z 13 marca 2019 r.;
 - uwzględniając pytanie skierowane do Komisji w sprawie stanu praworządności i zwalczania korupcji w UE, a zwłaszcza na Malcie i na Słowacji (O-000015/2019 – B8-0017/2019),
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
 - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 4 czerwca 2018 r. powołano grupę monitorującą praworządność (ROLMG), której powierzono ogólne zadanie monitorowania praworządności i walki z korupcją w UE oraz zajęcia się konkretnymi sytuacjami, w szczególności na Malcie i na Słowacji;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0183.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0204.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0340.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 407 z 4.11.2016, s. 46.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 399 z 24.11.2017, s. 127.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0216.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0446.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- B. mając na uwadze, że utrzymanie praworządności oraz poszanowanie demokracji, praw człowieka, podstawowych wolności, wartości i zasad zapisanych w traktatach UE i międzynarodowych instrumentach w zakresie praw człowieka należą do obowiązków Unii i jej państw członkowskich oraz że należy ich przestrzegać;
- C. mając na uwadze, że art. 6 ust. 3 TUE potwierdza, że prawa podstawowe, zagwarantowane w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC) oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych państwom członkowskim, stanowią ogólne zasady prawa Unii;
- D. mając na uwadze, że UE działa na podstawie założenia wzajemnego zaufania, że państwa członkowskie przestrzegają zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych zapisanych w EKPC, Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej i Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych;
- E. mając na uwadze, że ani suwerenność narodowa, ani pomocniczość nie może usprawiedliwiać systematycznego odmawiania przez państwo członkowskie przestrzegania traktatów i podstawowych wartości Unii Europejskiej, do której przystąpiło dobrowolnie;
- F. mając na uwadze, że ROLMG zorganizowała szereg spotkań z różnymi zainteresowanymi stronami, koncentrując się głównie na sytuacji na Malcie i na Słowacji; mając na uwadze, że przeprowadziła również jedną wymianę poglądów na temat bezpieczeństwa dziennikarzy w Bułgarii po zabójstwie Viktorii Marinovej; mając na uwadze, że na spotkaniu tym omówiono też tymczasowe aresztowanie dziennikarzy Attili Biro i Dimitara Stojanova, którzy prowadzili dochodzenie w sprawie zarzutów dotyczących oszustw związanych z funduszami UE w Rumunii i Bułgarii;
- G. mając na uwadze, że zabójstwa Daphne Caruany Galizii na Malcie, Jána Kuciaka i jego narzeczonej Martiny Kušnírovej na Słowacji oraz Viktorii Marinovej w Bułgarii wstrząsnęły europejską opinią publiczną i wywarły efekt mrożący na dziennikarzach w UE;
- H. mając na uwadze, że dochodzenia w sprawie tych morderstw doprowadziły dotychczas do wskazania kilku podejrzanych, jednak nie pozwoliły ustalić, kto mógł stać za zabójstwami, chociaż jest to najważniejszy aspekt wymagający wyjaśnienia; mając na uwadze, że na Malcie trzy osoby zostały postawione w stan oskarżenia, a śledztwa policyjne i sędziowskie są nadal w toku;
- I. mając na uwadze, że ROLMG nie zdołała zweryfikować stanu wszystkich aspektów dochodzeń, ponieważ władze powoływały się na uzasadnioną potrzebę zapewnienia poufności, aby móc poczynić postępy w takich sprawach o zabójstwo;
- J. mając na uwadze, że ROLMG zdołała przyrzeć się licznym niepokojącym obszarom związanym z praworządnością na Malcie i na Słowacji, zwłaszcza tym, nad którymi pracowali Daphne Caruana Galizia i Ján Kuciak;
- K. mając na uwadze, że ROLMG była regularnie informowana, w tym przez krewnych Daphne Caruany Galizii, o wniosku o przeprowadzenie pełnego i niezależnego publicznego śledztwa w sprawie jej zabójstwa, w szczególności w odniesieniu do okoliczności, które pozwoliły na to, by doszło do tego zabójstwa, reakcji władz publicznych oraz środków, które można wprowadzić w celu zagwarantowania, by takie morderstwo się nie powtórzyło;
- L. mając na uwadze, że poziom współpracy z Europolem w tych dochodzeniach różni się w zależności od przeprowadzonych dochodzeń;
- M. mając na uwadze, że zwłaszcza w przypadku Malty poprzedni dyrektor Europolu ocenił poziom współpracy między władzami maltańskimi a Europolem jako nieoptymalny, podczas gdy jego następcę uznał po pewnym czasie, że sytuacja poprawiła się i jest zadowalająca; mając na uwadze, że przedstawiciele Europolu powiedzieli członkom ROLMG, że aresztowanie trzech podejrzanych sprawców nie zakończyło dochodzenia; mając na uwadze, że eksperci Europolu zostali powołani, aby wykonać konkretne zadania w śledztwie sędziowskim;
- N. mając na uwadze, że w odniesieniu do zajęcia telefonu dziennikarki Pavli Holcovej na Słowacji nadal brakuje jasności co do sposobu, w jaki został on zdobyty, oraz dostępu Europolu do pochodzących z niego danych, mimo że Europol zaznaczył, że poprzez analizę telefonu;

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- O. mając na uwadze, że istnieją poważne obawy co do walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną w UE, w tym na Malcie i na Słowacji, a także mając na uwadze, że grozi to podważeniem zaufania obywateli do instytucji publicznych, co potencjalnie może prowadzić do niebezpiecznego powiązania między grupami przestępczymi a władzami publicznymi;
- P. mając na uwadze, że duże europejskie konsorcjum dziennikarzy śledczych badało i opublikowało wiele materiałów o dochodzeniach, o których pisała Daphne Caruana Galizia;
- Q. mając w szczególności na uwadze, że walka z praniem pieniędzy w UE jest niewystarczająca, między innymi z powodu luk we wdrażaniu prawodawstwa UE w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, o czym świadczą niedawne przypadki niedostatecznego egzekwowania przepisów przeciwdziałających praniu pieniędzy z udziałem dużych instytucji bankowych w różnych państwach członkowskich;
- R. mając na uwadze, że Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) stwierdził w zaleceniu z lipca 2018 r. skierowanym do maltańskiej jednostki analityki finansowej (FIAU), że na Malcie występują „ogólne i systematyczne niedociągnięcia w walce z praniem pieniędzy”, w szczególności w odniesieniu do sprawy Pilatus Bank, przyznając jednocześnie, że plan działania FIAU jest „krokiem w dobrym kierunku”; mając na uwadze, że Komisja uznała później, że „maltańska FIAU uchybiła swoim zobowiązaniom” wynikającym z unijnego prawodawstwa w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i że nie wdrożyła w pełni zalecenia EUNB; mając na uwadze, że w związku z tym w listopadzie 2018 r. Komisja przyjęła opinię w tej sprawie;
- S. mając na uwadze, że Malta jest siedzibą dużego sektora bankowego, w tym kilku szczególnych instytucji bankowych, które nie przestrzegają wszystkich norm i wymogów regulacyjnych, co ilustruje przypadek Pilatus Bank i odebranie mu licencji przez Europejski Bank Centralny (EBC);
- T. mając na uwadze, że sprawozdanie dotyczące dochodzenia w sprawie „Egrant” nie jest publicznie dostępne; mając na uwadze, że dostępne wnioski nie potwierdzają doniesień o powiązaniach tytułu własności firmy Egrant Inc. z premierem Malty i jego żoną; mając na uwadze, że jedynie premier, minister sprawiedliwości, szef kancelarii premiera i urzędnik ds. komunikacji premiera mają dostęp do pełnego niezredagowanego sprawozdania z dochodzenia;
- U. mając na uwadze, że następnie nie wszczęto dochodzenia w celu wykrycia rzeczywistego właściciela firmy Egrant, która to kwestia nadal pozostaje do wyjaśnienia;
- V. mając na uwadze, że z doniesień dotyczących rzeczywistego właściciela firmy „17 Black” (obecnie uważa się za niego dyrektora generalnego grupy Tumas, której rząd maltański udzielił zamówienia na budowę elektrowni gazowej firmy ElectroGas na Malcie) dodatkowo wynika potrzeba większej przejrzystości interesów finansowych i powiązań z członkami rządu, takimi jak szef kancelarii premiera, obecny minister turystyki i były minister energii;
- W. mając na uwadze, że szef kancelarii premiera, obecny minister turystyki i były minister energii są jedynymi urzędującymi urzędnikami państwowymi wysokiej rangi wśród wszystkich państw członkowskich UE, co do których stwierdzono, że są rzeczywistymi właścicielami osoby prawnej ujawnionymi w dokumentach panamskich; mając na uwadze, że ten ostatni złożył zeznanie przed delegacją Parlamentu Europejskiego na temat korzystania ze swoich jednostek, przedstawiając oświadczenia przeczące dokumentom opublikowanym w dokumentach panamskich;
- X. mając na uwadze, że brak bezpieczeństwa dziennikarzy i zawężanie przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego w wyniku nękania i zastraszania osłabiają nadzór nad władzą wykonawczą i niszczą obywatelskie zaangażowanie obywateli;
- Y. mając na uwadze, że dziennikarze, a w szczególności, choć nie tylko, dziennikarze śledczy, coraz częściej stają w obliczu wytaczanych im tzw. strategicznych powództw przeciw udziałowi w życiu publicznym, których celem jest wyłącznie utrudnianie pracy dziennikarzy;
- Z. mając na uwadze, że rodzina Daphne Caruany Galizii musi stawiać czoła kampaniom nienawiści i pozwom o zniesławienie nawet po jej śmierci, w tym ze strony członków maltańskiego rządu, a wicepremier oświadczył, że nie uważa za konieczne wycofania tych pozwów;

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- AA. mając na uwadze, że rodzinie i przyjacielom Daphne Caruany Galizii, a także działaczom społeczeństwa obywatelskiego przychodzi również doświadczać niszczenia i usuwania pamiątek z jej prowizorycznego pomnika;
- AB. mając na uwadze, że w opinii na temat Malty przyjętej na 117. sesji plenarnej w dniach 14–15 grudnia 2018 r. ⁽¹⁾ Komisja Wenecka podkreśliła pozytywny obowiązek państw polegający na ochronie dziennikarzy, co jest kwestią bezpośrednio związaną z praworządnością, oraz podkreśliła, że „międzynarodowym obowiązkiem rządu [Malty] jest zagwarantowanie mediom i społeczeństwu obywatelskiemu możliwości odgrywania aktywnej roli w rozliczaniu władz” ⁽²⁾;
- AC. mając na uwadze, że Komisja Wenecka podkreśliła, iż powołanie komitetu ds. mianowań sądowych (JAC) w 2016 r. stanowiło pozytywny krok podjęty przez władze Malty, a także zaznaczyła, że mimo to nadal utrzymuje się kilka niepokojących kwestii w świetle zasady niezależności wymiaru sprawiedliwości, w szczególności wokół organizacji kompetencji prokuratorskich i struktury wymiaru sprawiedliwości, a także w odniesieniu do ogólnego podziału i równowagi władz w kraju, który to podział ewidentnie przechyla się na korzyść władzy wykonawczej, zwłaszcza premiera posiadającego daleko idące uprawnienia, w tym w różnych procedurach powoływania, jak w przypadku pracowników wymiaru sprawiedliwości, oraz że nie jest to połączone z solidnymi mechanizmami kontroli i równowagi ⁽³⁾;
- AD. mając na uwadze, że Komisja Wenecka stwierdziła, iż obecny podział kompetencji prokuratorskich między policją a prokuratorem generalnym na Malcie stanowi „niejasny system”, który „jest problematyczny z punktu widzenia podziału władz”; mając na uwadze, że Komisja Wenecka zauważyła również, iż prokurator generalny, który posiada uprawnienia prokuratorskie, będąc jednocześnie doradcą prawnym rządu i przewodniczącym FIAU, zajmuje bardzo wpływowe stanowisko, co jest „problematyczne z punktu widzenia zasady demokratycznej kontroli i równowagi oraz podziału władz” ⁽⁴⁾;
- AE. mając na uwadze, że delegacja Komisji Weneckiej zauważyła, że rozdzielenie funkcji prokuratora generalnego w przyszłości „jest obecnie powszechnie akceptowane na Malcie w następstwie sprawozdania Komisji z 2013 r. w sprawie całościowej reformy wymiaru sprawiedliwości” ⁽⁵⁾; mając na uwadze, że rząd Malty dopiero co ogłosił rozpoczęcie procesu legislacyjnego mającego na celu zapewnienie tego rozdziału;
- AF. mając na uwadze, że Komisja Wenecka stwierdziła, iż oprócz zadań prokuratorskich prokuratora generalnego i policji, również sędziowie mają możliwość wszczynania dochodzeń oraz że „najwyraźniej nie ma koordynacji między dochodzeniami sędziowskimi a śledztwami prowadzonymi przez policję” ⁽⁶⁾;
- AG. mając na uwadze, że Komisja Wenecka zwróciła również uwagę na uchybienia dotyczące składu stałej komisji ds. walki z korupcją (PCAC), ponieważ mianowanie jej członków zależy od premiera, nawet jeśli ma on obowiązek konsultować się z opozycją, a także dotyczące adresatów jej sprawozdań, a mianowicie ministra sprawiedliwości, który nie posiada uprawnień dochodzeniowych, w związku z czym sprawozdania te w rzeczywistości prowadzą do dochodzeń i postępowań karnych tylko w bardzo nielicznych przypadkach ⁽⁷⁾;
- AH. mając na uwadze, że Komisja Wenecka stwierdziła, że procedura mianowania komisarza policji powinna opierać się na otwartym konkursie, a komisarz policji powinien być postrzegany przez ogół społeczeństwa jako osoba neutralna politycznie ⁽⁸⁾;
- AI. mając na uwadze, że Malta rozpoczęła proces analizowania reform konstytucyjnych pod nadzorem prezydenta, w którym uczestniczą różne siły polityczne i społeczeństwo obywatelskie, a wdrożenie większości reform będzie wymagało większości dwóch trzecich w Parlamencie;

⁽¹⁾ Malta – Opinia w sprawie przepisów konstytucyjnych i podziału władz przyjęta przez Komisję Wenecką na 117. sesji plenarnej (Wenecja, 14-15 grudnia 2018 r.).

⁽²⁾ Opinia Komisji Weneckiej, pkt 142.

⁽³⁾ Ibid., pkt 107–112.

⁽⁴⁾ Ibid., pkt 54.

⁽⁵⁾ Ibid., pkt 59.

⁽⁶⁾ Ibid., pkt 71.

⁽⁷⁾ Ibid., pkt 72.

⁽⁸⁾ Ibid., pkt 132.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- AJ. mając na uwadze, że monitorowanie przez Parlament Europejski pogarszającego się stanu praworządności w państwach członkowskich stanowi istotną część europejskiej demokracji, a format grupy monitorującej praworządność umożliwi Parlamentowi dokładne obserwowanie sytuacji i współpracę z władzami państw członkowskich i społeczeństwem obywatelskim;
- AK. mając na uwadze, że mimo szeroko popieranych rezolucji Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾ Komisja nie przedstawiła jeszcze wniosku dotyczącego corocznego kompleksowego i niezależnego mechanizmu monitorowania sytuacji w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych we wszystkich państwach członkowskich;
- AL. mając na uwadze, że stosowanie przez państwa członkowskie UE programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów stwarza poważne zagrożenie w kontekście zwalczania prania pieniędzy, podważa wzajemne zaufanie i integralność strefy Schengen, umożliwia przyjmowanie obywateli państw trzecich jedynie na podstawie zgromadzonego majątku, a nie użytecznej wiedzy, umiejętności czy względów humanitarnych i tak naprawdę prowadzi do sprzedaży obywatelstwa UE; mając na uwadze, że Komisja wyraźnie stwierdziła, że nie popiera już maltańskich programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów;
- AM. mając na uwadze, że Komisja opublikowała sprawozdanie w sprawie programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów, w którym przedstawiła istniejące praktyki i wskazała pewne zagrożenia, jakie wiążą się dla UE z takimi programami, w szczególności pod względem bezpieczeństwa, prania pieniędzy, uchylania się od opodatkowania i korupcji;
- AN. mając na uwadze, że rząd maltański zawarł poufną umowę z prywatną firmą Henley & Partners w celu wdrożenia maltańskiego programu obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów, co uniemożliwia zweryfikowanie, czy uzgodnione procedury, wielkość sprzedaży i dalsze warunki są zgodne z przepisami maltańskimi, unijnymi i międzynarodowymi oraz zasadami bezpieczeństwa;
- AO. mając na uwadze, że wdrożenie wymogów w zakresie miejsca zamieszkania dla wnioskodawców ubiegających się o objęcie maltańskim programem obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów nie jest zgodne z warunkami takich programów uzgodnionymi z Komisją w 2014 r.; mając na uwadze, że Komisja nie podjęła skutecznych działań w celu zaradzenia nieprzebrzeganiu wymogów dotyczących miejsca zamieszkania;
- AP. mając na uwadze, że zarzuty dotyczące sprzedaży wiz medycznych i wiz Schengen w Libii i Algierii przez urzędników maltańskich nie zostały w pełni zbadane ⁽²⁾;
- AQ. mając na uwadze, że dziennikarze na Słowacji mówili w trakcie wizyty delegacji ROLMG, że działają w środowisku, w którym nie zawsze możliwe jest zagwarantowanie pełnej niezależności i bezpieczeństwa; mając na uwadze, że w przypadku RTVS (słowacki nadawca radiowo-telewizyjny) dochodzi do ingerencji politycznych w działalność dziennikarską, na przykład poprzez wydawanie krótkich wytycznych dotyczących wiadomości;
- AR. mając na uwadze, że na Słowacji trwa przegląd krajowej ustawy o prasie, co stanowi okazję do wzmocnienia wolności mediów i bezpieczeństwa dziennikarzy; mając na uwadze, że obecny wniosek ustawodawczy może ograniczyć wolność mediów;
- AS. mając na uwadze, że istnieją doniesienia o korupcji i nadużyciach finansowych na Słowacji, w tym w ramach funduszy rolnych UE z udziałem agencji płatniczej ds. rolnictwa, które zasługują na dogłębne i niezależne dochodzenia, a niektóre z nich są rzeczywiście badane przez OLAF, i w związku z którymi Komisja Kontroli Budżetowej Parlamentu przeprowadziła misję wyjaśniającą na Słowacji w grudniu 2018 r.; mając na uwadze, że Słowacja ma najwyższe wskaźniki wykrywania nieprawidłowości i nadużyć finansowych spośród wszystkich państw członkowskich UE ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Rezolucja z dnia 25 października 2016 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w kwestii utworzenia unijnego mechanizmu dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych – Dz.U. C 215 z 19.6.2018, s. 162; rezolucja z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie potrzeby utworzenia kompleksowego mechanizmu UE na rzecz ochrony demokracji, praworządności i praw podstawowych – Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0456.

⁽²⁾ <http://nao.gov.mt/loadfile/77c82f0e-89b3-44b4-85d4-e48ecfd251b0>

⁽³⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR19_01/SR_FRAUD_RISKS_PL.pdf

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- AT. mając na uwadze, że członkowie ROLMG mają obawy co do bezstronności organów ścigania i niezależności wymiaru sprawiedliwości na Słowacji, zwłaszcza w odniesieniu do upolitycznienia i braku przejrzystości procedur wyboru i mianowania, na przykład na stanowisko szefa policji;
- AU. mając na uwadze, że premier Słowacji i inni wysocy rangą członkowie rządu, a także zastępca prokuratora generalnego i szef policji podali się do dymisji po zabójstwie Jána Kuciaka;
- AV. mając na uwadze, że proces legislacyjny na Słowacji dotyczący reformy procedury wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego nie został zakończony, a zbliżająca się procedura wyboru sędziów, którzy zastąpią dziewięciu sędziów przechodzących na emeryturę, odbędzie się w oparciu o obowiązujące obecnie przepisy; mając na uwadze, że proces wyboru jest obecnie zablokowany w Radzie Narodowej Słowacji;
- AW. mając na uwadze, że podczas wizyty członkowie delegacji ROLMG przyjęli do wiadomości zobowiązanie się do przestrzegania norm w zakresie praworządności przez różnych pracowników słowackich organów publicznych i podmioty społeczeństwa obywatelskiego;
- AX. mając na uwadze, że w światowym rankingu wolności prasy Reporterów bez Granic za rok 2018 Słowacja plasuje się na 27. miejscu, w porównaniu z 17. miejscem w 2017 r., Malta zajmuje 65. miejsce, spadając z 47. pozycji, a Bułgaria jest najniżej sklasyfikowanym państwem członkowskim UE na 111. miejscu, spadek ze 109. pozycji w 2017 r.;
- AY. mając na uwadze, że w corocznym wskaźniku postrzegania korupcji Transparency International umieściła Maltę na 51. miejscu (spadek z 46. w 2017 r.), Słowację na 57. (spadek z 54. w 2017 r.) a Bułgarię na 77. (spadek z 71. w 2017 r.); mając na uwadze, że wszystkie trzy państwa uzyskały wynik znacznie poniżej średniej UE ⁽¹⁾;

UWAGI OGÓLNE

1. zdecydowanie potępia nieustanne wysiłki coraz większej liczby rządów państw członkowskich zmierzające do osłabienia praworządności, podziału władz i niezależności wymiaru sprawiedliwości; wyraża zaniepokojenie faktem, że pomimo przyjęcia przez większość państw członkowskich ustawodawstwa mającego na celu zapewnienie niezależności i bezstronności wymiaru sprawiedliwości zgodnie ze standardami Rady Europy nadal występują problemy w sposobie stosowania tych norm;
2. przypomina, że praworządność stanowi element i warunek wstępny ochrony wszystkich wartości wymienionych w art. 2 TUE; wzywa wszystkie zainteresowane podmioty na szczeblu unijnym i krajowym, w tym rządy, parlamenty i organy sądowe, aby nie szczędziły wysiłków na rzecz poszanowania i umocnienia praworządności;
3. zauważa z ogromnym zaniepokojeniem, że działalność dziennikarzy i wolność mediów są coraz bardziej zagrożone, że coraz częściej publicznie oczerniania się dziennikarzy, co ogólnie osłabia ten zawód oraz zwiększa koncentrację ekonomiczną sektora i dezinformację; przypomina, że silna demokracja oparta na praworządności nie może funkcjonować bez silnej i niezależnej czwartej władzy;
4. apeluje do Rady, aby przeanalizowała wszystkie wnioski Komisji i Parlamentu dotyczące postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i procedury przewidzianej w art. 7 TUE oraz aby podjęła odpowiednie działania następcze, zwłaszcza by podjęła szybkie działania w oparciu o uzasadniony wniosek Komisji z dnia 20 grudnia 2017 r. dotyczący Polski oraz by włączyła do swojego porządku obrad – jako punkt priorytetowy – sytuację na Węgrzech, natychmiastowo i w pełni informowała Parlament na każdym etapie procedury i zaprosiła Parlament do przedstawienia Radzie uzasadnionego wniosku w sprawie Węgier;

DOCHODZENIA I EGZEKWOWANIE PRAWA

5. wzywa rząd Malty o niezwłoczne wszczęcie pełnego i niezależnego dochodzenia publicznego w sprawie zabójstwa Daphne Caruany Galizii, ze szczególnym uwzględnieniem okoliczności, jakie do niego doprowadziły, reakcji władz publicznych i środków, jakie można wprowadzić w celu zagwarantowania, by takie morderstwo się nie powtórzyło;

⁽¹⁾ <https://www.transparency.org/cpi2018>
https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017

Czwartek, 28 marca 2019 r.

6. usilnie nalega, aby rząd Malty publicznie i jednoznacznie potępił wszelką mowę nienawiści wobec zmarłej Daphne Caruany Galizii i dyskredytowanie jej pamięci; apeluje o podjęcie zdecydowanych działań wobec wszystkich funkcjonariuszy publicznych podlegających do nienawiści;
7. uważa, że niezmiernie ważne jest znalezienie rozwiązania dla miejsca pamięci poświęconego Daphne Caruane Galizii w Valletcie, we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i jej rodziną, tak by można bez przeszkód składać jej hołd;
8. wzywa właściwe władze maltańskie do opublikowania pełnego sprawozdania, w niezredagowanej wersji, z sędziowskiego dochodzenia w sprawie „Egrant”;
9. apeluje do rządów Malty i Słowacji o dopilnowanie, by wszelkie podejrzenia przestępstw były natychmiast i w pełni badane przez organy ścigania, w tym gdy o tych podejrzeniach informują sygnaliści i dziennikarze, zwłaszcza gdy chodzi o domniemane przypadki np. korupcji, przestępstw finansowych, prania pieniędzy, nadużyć finansowych i oszustw podatkowych, o których donosili Daphne Caruana Galizia i Ján Kuciak;
10. wzywa instytucje UE i państwa członkowskie do zainicjowania niezależnego międzynarodowego dochodzenia publicznego w sprawie zabójstwa Daphne Caruany Galizii oraz zgłoszonych przez nią domniemanych przypadków korupcji, przestępstw finansowych, prania pieniędzy, oszustw i uchylania się od opodatkowania, których mieliby się dopuścić obecni i byli wysocy rangą maltańscy urzędnicy państwowi;
11. ubolewa nad tym, że nie wszyscy członkowie rządu Malty, jak na przykład minister turystyki i były minister energii, spotkali się z delegacją grupy monitorującej praworządność (ROLMG) oraz że delegacja ta nie mogła też spotkać się z przedstawicielami Nexia BT, w tym z jej partnerem zarządzającym;
12. zauważa z zaniepokojeniem, że władze Malty nie wystosowały nigdy oficjalnego wniosku o pomoc prawną do niemieckiego Federalnego Biura Policji Kryminalnej („Bundeskriminalamt”), aby uzyskać dostęp do danych przechowywanych na laptopach i na twardych dyskach Daphne Caruany Galizii, po tym jak zostały one przekazane władzom Niemiec przez jej rodzinę;
13. z zadowoleniem przyjmuje wysunięte przez władze słowackie zarzuty przeciwko domniemanemu podlegającemu do zamordowania Jána Kuciaka i Martiny Kušnírovej, a także przeciwko domniemanym sprawcom tej zbrodni; wzywa organy ścigania do kontynuowania dochodzenia na szczeblu krajowym i międzynarodowym, z wykorzystaniem wszystkich dostępnych środków, aby postawić przed sądem osoby, które zleciły to zabójstwo lub były w nie zaangażowane, co wiąże się z przedłużeniem porozumienia w sprawie wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego, które normalnie wygasa z końcem kwietnia 2019 r.;
14. zauważa, że dochodzenie w sprawie zabójstwa Jána Kuciaka i Martiny Kušnírovej ujawniło inną działalność przestępczą, w tym domniemany spisek dotyczący zabójstwa prokuratorów Petera Šufliarsky'ego i Maroša Žilinki oraz prawnika Daniela Lipšica; zauważa, że to drugie dochodzenie będzie prowadzone, w drodze wspólnej decyzji prokuratora generalnego i prokuratora specjalnego, przez inspektorat policji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z uwagi na ewentualny udział funkcjonariuszy policji w kontroli policyjnych baz danych osób, których dotyczy dochodzenie; ma zamiar monitorować rozwój wydarzeń;
15. z zadowoleniem przyjmuje centrum dochodzeniowe im. Jána Kuciaka, utworzone przez kilku dziennikarzy pod koniec 2018 r., a także projekt Daphne, utworzony przez 18 konsorcjów dziennikarzy śledczych w marcu 2018 r. i koordynowany przez organizację Forbidden Stories z myślą o kontynuowaniu prac Daphne; zauważa, że sześć miesięcy po uruchomieniu projektu Daphne w pierwszej publikacji w ramach tego projektu pojawiły się nowe doniesienia;
16. wzywa Komisję i Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych do szczegółowego zbadania wszystkich spraw, na które zwrócono uwagę delegacji ad hoc Parlamentu w 2018 r., a mianowicie zarzutów dotyczących korupcji i nadużyć finansowych, dotyczących również funduszy rolnych UE, a także ewentualnych niewłaściwych zachęt do masowego wykupu gruntów rolnych;
17. wzywa rząd Malty do wszczęcia dochodzenia w sprawie informacji ujawnionych w dokumentach panamskich i powiązań między przedsiębiorstwem „17 Black” z siedzibą w Dubaju a ministrem turystyki i byłym ministrem energii i szefem kancelarii premiera;

Czwartek, 28 marca 2019 r.

18. wzywa rządy Malty i Słowacji, a także wszystkie państwa członkowskie UE i ich organy ścigania do nasilenia walki z przestępczością zorganizowaną i korupcją w celu przywrócenia zaufania społeczeństwa do instytucji;
19. odnotowuje przyjęcie w dniu 22 marca 2019 r. przez GRECO addendum do drugiego sprawozdania dotyczącego zgodności odnoszącego się do Słowacji w sprawie zapobiegania korupcji w odniesieniu do posłów do Rady Narodowej, sędziów i prokuratorów; wzywa rząd Słowacji do pełnego wdrożenia wszystkich zaleceń;
20. odnotowuje przyjęcie w dniu 23 marca 2019 r. przez GRECO piątego sprawozdania oceniającego w sprawie Malty; wzywa rząd Malty do jak najszybszego wydania zgody na publikację tego sprawozdania oraz do pełnego wdrożenia wszystkich zaleceń;
21. jest głęboko zaniepokojony ewentualną rolą słowackiego rządu w uprowadzeniu obywatela Wietnamu z Niemiec i wzywa do sporządzenia wyczerpującego sprawozdania z dochodzenia i do kontynuowania współpracy z władzami niemieckimi, w tym w sprawie domniemanego zaangażowania byłego ministra spraw wewnętrznych;
22. jest zaniepokojony zarzutami dotyczącymi korupcji, konfliktów interesów, bezkarności i efektu „drzwi obrotowych” w kręgach władzy na Słowacji; jest zdumiony faktem, że po złożeniu rezygnacji były wyższy urzędnik policji z Narodowej Agencji ds. Przestępczości (NAKA) i były szef policji zostali wyznaczeni do pełnienia funkcji doradców w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, w tym w Republice Czeskiej; zauważa, że były szef policji ustąpił ze stanowiska doradcy ministra spraw wewnętrznych po doniesieniach prasowych o, rzekomo zleconych przez niego, poszukiwaniach informacji o Jánie Kuciaku w bazie danych policji, zanim doszło do zabójstwa;
23. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego Malty i Słowacji w walkę o demokrację, praworządność i prawa podstawowe; wzywa rządy Słowacji i Malty, aby w pełni poparły to zaangażowanie obywatelskie i nie zniechęcały do niego;
24. wzywa rządy Malty, Słowacji i Bułgarii do dalszego ułatwiania wszelkiej współpracy z Europolem, w tym poprzez pełne zaangażowanie tej agencji i proaktywne zapewnianie jej pełnego dostępu do akt związanych z dochodzeniami;
25. wzywa Komisję do przedstawienia jasnych wytycznych dotyczących warunków i ram prawnych wymiany danych i dowodów między organami ścigania państw członkowskich oraz między nimi a agencjami UE, w tym poprzez stosowanie europejskiego nakazu dochodzeniowego;
26. zauważa, że obecne zasoby budżetowe i ludzkie oraz mandaty Europolu i Eurojustu nie są wystarczające, aby te agencje zapewniły pełną i proaktywną wartość dodaną UE w prowadzeniu dochodzeń, takich jak dochodzenia w sprawie zabójstwa Daphne Caruany Galizii oraz Jána Kuciaka i Martiny Kušnírovej; wzywa do przydzielenia agencjom Europol i Eurojust dodatkowych środków na przeprowadzanie tego typu dochodzeń w najbliższej przyszłości;
27. podkreśla, że organy ścigania i organy sądowe państw członkowskich stanowią część systemu współpracy UE; uważa, że w związku z tym instytucje, organy i agencje UE powinny aktywnie działać w celu wyeliminowania niedociągnięć ze strony władz krajowych, i uznaje za niepokojące, że takie działania instytucji, organów i agencji UE są regularnie inicjowane dopiero po ujawnieniu informacji przez dziennikarzy i sygnalistów;
28. wzywa Komisję i Radę do zwiększenia budżetu Europolu zgodnie z potrzebami operacyjnymi i strategicznymi określonymi podczas negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027 oraz do wzmocnienia mandatu Europolu, tak aby umożliwić mu bardziej aktywne uczestnictwo w dochodzeniach dotyczących wiodących grup przestępczości zorganizowanej w państwach członkowskich, w których istnieją poważne wątpliwości co do niezależności i jakości takich dochodzeń, np. poprzez umożliwienie proaktywnego inicjowania wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych w takich przypadkach;
29. wzywa Eurojust i przyszłą Prokuraturę Europejską do optymalnej współpracy w dochodzeniach dotyczących interesów finansowych UE, zwłaszcza w odniesieniu do państw członkowskich, które nie przystąpiły do Prokuratury Europejskiej; w tym celu wzywa państwa członkowskie i instytucje UE do ułatwienia szybkiego ustanowienia Prokuratury Europejskiej i uważa, że wszystkie państwa członkowskie, które nie ogłosiły jeszcze zamiaru przystąpienia do Prokuratury Europejskiej, powinny to uczynić;

Czwartek, 28 marca 2019 r.

30. wzywa Komisję do podjęcia działań w następstwie rezolucji Parlamentu, w których wezwano do określenia najlepszych praktyk w zakresie technik śledczych w całej UE, aby ułatwić rozwój wspólnych praktyk dochodzeniowych w UE ⁽¹⁾;

WYZWANIA KONSTITUCYJNE NA MALCIE I NA SŁOWACJI

31. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenia rządu Malty dotyczące wdrożenia zaleceń określonych w niedawnym sprawozdaniu Komisji Weneckiej;

32. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie grupy, w której członkowie rządu i opozycji biorą udział w badaniu reformy konstytucyjnej;

33. z zadowoleniem przyjmuje niedawno ogłoszone przez rząd Malty wszczęcie procedur ustawodawczych, przy pomocy których wdrożone zostaną różne zalecenia Komisji Weneckiej; wzywa rząd i parlament Malty do wdrożenia wszystkich bez wyjątku zaleceń Komisji Weneckiej, w stosownych przypadkach również z mocą wsteczną, tak aby zapewnić zgodność przeszłych i aktualnych decyzji, stanowisk i struktur z tymi zaleceniami, a w szczególności do:

- wzmocnienia niezależności, uprawnień kontrolnych i zdolności członków maltańskiej Izby Reprezentantów, w szczególności poprzez zaostrenie przepisów dotyczących zakazu łączenia stanowisk oraz zapewnienie odpowiedniego wynagrodzenia i bezstronnego wsparcia;
- publicznego ogłaszania wolnych stanowisk sędziowskich (pkt 44);
- zmiany składu komitetu ds. mianowań sądowych, tak aby co najmniej połowę jego członków stanowili sędziowie wybierani przez środowisko sędziowskie, a także do nadania temu komitetowi uprawnień do szeregowania kandydatów na podstawie osiągnięć i bezpośredniego proponowania tych kandydatów do mianowania przez prezydenta, również w przypadku mianowania prezesa Sądu Najwyższego (pkt 44);
- przyznania komisji ds. administracji wymiaru sprawiedliwości uprawnień do odwoływania sędziów, a także zapewnienia możliwości odwołania się do sądu od środków dyscyplinarnych nałożonych przez tę komisję (ust. 53);
- utworzenia urzędu niezależnego dyrektora prokuratury, który byłby odpowiedzialny za wszelkie oskarżenia publiczne, przejąłby obecne zadania prokuratorskie prokuratora generalnego, a także zadania prokuratorskie policji oraz dochodzenia sędziowskie, zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej (pkt 61–73); wzywa rząd Malty do poddania tego potencjalnie nowo ustanowionego organu kontroli sądowej, w szczególności w odniesieniu do decyzji o niewszczynaniu postępowania (pkt 68, 73);
- zreformowania PCAC, zarówno poprzez zapewnienie procesu mianowania w mniejszym stopniu zależnego od władzy wykonawczej, w szczególności od premiera, oraz poprzez zapewnienie, że sprawozdania PCAC prowadzą do faktycznych oskarżeń; należy również rozważyć możliwość składania sprawozdań przez PCAC bezpośrednio nowo powołanemu dyrektorowi prokuratury (pkt 72);
- zainicjowania reformy konstytucyjnej w celu dopilnowania, by wyroki Trybunału Konstytucyjnego prowadziły, bez konieczności ingerencji Parlamentu, do anulowania przepisów uznanych za niezgodne z konstytucją (pkt 79);
- zniesienia możliwości pełnienia mandatu posła w niepełnym wymiarze godzin, do zwiększenia wynagrodzenia posłów, ograniczenia powoływania posłów do oficjalnie powołanych organów, zapewnienia posłom wystarczającej liczby personelu wspomagającego oraz niezależnej wiedzy i doradztwa, a także powstrzymania się od szerokiego stosowania aktów delegowanych (pkt 94);
- dopilnowania, by władze w pełni stosowały się do wniosków o informacje kierowanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich, by jego sprawozdania były omawiane w Parlamencie, by jego urząd został uregulowany na poziomie konstytucyjnym oraz by zaktualizowano ustawę o wolności informacji (pkt 100–101);

⁽¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1539189225045&uri=CELEX:52011IP0459>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52016IP0403>

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- zmiany procedury mianowania stałych sekretarzy, którzy powinni być wybierani w oparciu o zasługi przez niezależną komisję służby cywilnej, a nie przez premiera (pkt 119–120);
- poważnego ograniczenia praktyki „stanowisk lub osób cieszących się zaufaniem” oraz wprowadzenia jasnych przepisów prawnych i zmiany konstytucji, aby zapewnić podstawę i ramy regulacyjne tej praktyki (ust. 129);
- zmiany procedury mianowania komisarza policji, tak by była oparta na osiągnięciach, co wiąże się z wprowadzeniem otwartego konkursu (pkt 134);

34. odnotowuje, że trwa procedura wyboru i nominacji sędziów Trybunału Konstytucyjnego na Słowacji, ponieważ kadencja dziewięciu z trzynastu sędziów kończy się w lutym; podkreśla, że przepisy dotyczące tego procesu wyboru i nominacji, a także kwalifikacje i wymogi muszą spełniać najwyższe możliwe standardy w zakresie przejrzystości, kontroli i rozliczalności, zgodnie z wnioskami Komisji Weneckiej dotyczącymi tej kwestii⁽¹⁾; jest zaniepokojony obecnym brakiem postępów w tym procesie naboru w Radzie Narodowej Słowacji;

35. wzywa do stosowania przejrzystych, jednoznacznych i obiektywnych zasad i procedur wyboru nowego słowackiego szefa policji w 2019 r., co zapewni niezależność i neutralność tego urzędu; zauważa, że proces wyboru jest obecnie w toku oraz że kandydaci wkrótce wezmą udział w wysłuchaniach przed właściwą komisją Rady Narodowej Słowacji; apeluje o to, by wysłuchania te były publiczne;

PROGRAMY OBYWATELSTWA I UŁATWIEŃ POBYTOWYCH ORAZ WIZY DLA INWESTORÓW

36. wzywa rząd Malty do zakończenia programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów oraz do zlecenia przeprowadzenia niezależnego i międzynarodowego dochodzenia w sprawie wpływu tej sprzedaży na możliwości Malty w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, na dalszą przestępczość transgraniczną i na integralność strefy Schengen;

37. wzywa rząd Malty do corocznego publikowania niezależnego wykazu wszystkich osób, które nabyły obywatelstwo maltańskie i europejskie, oraz do dopilnowania, aby nabywcy nie byli umieszczani w wykazie wraz z osobami, które nabyły obywatelstwo maltańskie w inny sposób; wzywa rząd Malty do dopilnowania, by wszyscy ci nowi obywatele w rzeczywistości mieszkali na Malcie przez jeden pełny rok przed zakupem, zgodnie z tym, co ustalono z Komisją przed rozpoczęciem programu; wzywa Komisję, aby dołożyła wszelkich starań w celu zapewnienia poszanowania w przyszłości pierwotnych ustaleń w tym względzie;

38. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w lutym 2019 r., kiedy zwrócono się do niej o wyjaśnienie, Komisja wyraźnie stwierdziła, że w żaden sposób nie popiera maltańskich programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów;

39. wzywa rząd Malty do pełnego ujawnienia i rozwiązania umowy z Henley & Partners, prywatnym przedsiębiorstwem, które obecnie realizuje maltańskie programy obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów, bez konsekwencji dla finansów publicznych w przypadku zakończenia lub zawieszenia;

40. wzywa Komisję do zbadania, czy umowy między organami państw członkowskich a prywatnymi firmami, które regulują i eksternalizują programy obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów, są zgodne z prawem unijnym i międzynarodowym oraz z zasadami bezpieczeństwa;

41. z zadowoleniem przyjmuje publikację sprawozdania Komisji na temat programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów, jest jednak zaniepokojony niewielką ilością danych zawartych w tym sprawozdaniu; wzywa Komisję do dalszego monitorowania skali i wpływu różnych programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów w UE, ze szczególnym uwzględnieniem procesów należytej staranności, profili i działań beneficjentów, potencjalnych skutków dla przestępczości transgranicznej oraz dla integralności strefy Schengen; wzywa państwa członkowskie do jak najszybszego wycofania się ze wszystkich obowiązujących programów obywatelstwa dla inwestorów i programów złotych wiz; wzywa Komisję, aby do tego czasu wyraźnie zajęła wyraźnego zajęcia się kwestią programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów w ramach mechanizmu oceny Schengen oraz do przedstawienia wniosku ustawodawczego, w którym zostaną określone wyraźne ograniczenia dotyczące tych programów;

⁽¹⁾ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2017\)001-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2017)001-e)

Czwartek, 28 marca 2019 r.

42. wzywa Komisję, aby w oparciu o swoje sprawozdanie w sprawie programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów w różnych państwach członkowskich UE zbadała w szczególności wpływ maltańskiego rządowego programu obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów na integralność strefy Schengen;

43. wzywa Europol i Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej do przeprowadzenia wspólnej oceny zagrożenia w odniesieniu do skutków realizowanych w państwach członkowskich UE programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów dla walki z przestępczością zorganizowaną i integralności strefy Schengen;

44. wzywa rząd Malty do pełnego zbadania zarzutów dotyczących masowej sprzedaży wiz Schengen i wiz medycznych, w tym rzekomego zaangażowania byłych lub obecnych wysokich rangą maltańskich urzędników rządowych, takich jak szef kancelarii premiera i Neville Gafa;

BEZPIECZEŃSTWO DZIENNIKARZY I NIEZALEŻNOŚĆ MEDIÓW

45. wzywa rząd Słowacji do zapewnienia dziennikarzom bezpieczeństwa; ubolewa nad brakiem przejrzystości w zakresie własności mediów; kwestionuje niezależność i jakość mediów publicznych w związku z odejściem kilku dziennikarzy RTVS; z zaniepokojeniem zauważa, że obecny wniosek ustawodawczy dotyczący ustawy o prasie grozi ograniczeniem wolności mediów;

46. jest zaniepokojony oświadczeniami słowackich polityków, którzy podają w wątpliwość wartość niezależnego dziennikarstwa i mediów publicznych, takimi jak publiczne wypowiedzi byłego premiera, na przykład podczas konferencji prasowej zorganizowanej w dniu 2 października 2018 r.;

47. ponawia swój apel do odpowiednich członków rządu Malty, by zapewнили wycofanie ze skutkiem natychmiastowym pozwu o zniesławienie przeciwko pogrążonej w żałobie rodzinie Daphne Caruany Galizii, by powstrzymali się od stosowania przepisów dotyczących zniesławienia w celu zamykania rachunków bankowych krytycznie nastawionych dziennikarzy oraz by zreformowali przepisy dotyczące zniesławienia, które są wykorzystywane w celu udaremniania pracy dziennikarzy;

48. wzywa Komisję do przedstawienia wniosków mających na celu zapobieganie tzw. strategicznym powództwom przeciw udziałowi w życiu publicznym (SLAPP);

ODPOWIEDŹ UE

49. ponawia swój apel do Komisji o rozpoczęcie dialogu z rządem Malty w kontekście ram na rzecz praworządności;

50. odnotowuje wysiłki Komisji i Rady zmierzające do zapewnienia, by wszystkie państwa członkowskie w pełni przestrzegały zasad praworządności, demokracji i praw podstawowych; wyraża jednak zaniepokojenie w związku z ograniczonym jak dotychczas oddziaływaniem ram na rzecz praworządności Komisji i procedur wszczętych na mocy art. 7 ust. 1 TUE; podkreśla, że ciągła niezdolność do przeciwdziałania poważnym i nieustającym naruszeniom wartości, o których mowa w art. 2 TUE, zachęca inne państwa członkowskie do podążania tą samą drogą; ubolewa nad decyzją Komisji o przełożeniu na lipiec 2019 r. publikacji wniosku mającego na celu wzmocnienie ram na rzecz praworządności;

51. przypomina o konieczności prowadzenia bezstronnej i regularnej oceny sytuacji w zakresie praworządności, demokracji i praw podstawowych we wszystkich państwach członkowskich; podkreśla, że ocena ta powinna się opierać na obiektywnych kryteriach; ponownie zwraca uwagę na swoje rezolucje z dnia 10 października 2016 r. i 14 listopada 2018 r., w których wzywa do stworzenia kompleksowego, stałego i obiektywnego unijnego mechanizmu ochrony demokracji, praworządności i praw podstawowych; uważa, że byłyby to uczciwy, wyważony, regularny i prewencyjny mechanizm mający zastosowanie do ewentualnych przypadków naruszeń wartości wymienionych w art. 2 TUE, i podkreśla, że takiego mechanizmu potrzeba teraz pilniej niż kiedykolwiek wcześniej;

52. ubolewa nad faktem, że Komisja nadal nie przedstawiła takiego wniosku w sprawie kompleksowego unijnego mechanizmu dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych, i wzywa Komisję do uczynienia tego w odpowiednim czasie, w szczególności poprzez zaproponowanie przyjęcia porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie Paktu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych;

Czwartek, 28 marca 2019 r.

53. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, ponownie zwraca uwagę na sprawozdanie w tej sprawie przyjęte przez Parlament w styczniu 2019 r. i wzywa Radę do jak najszybszego przystąpienia do konstruktywnych negocjacji;
54. podkreśla, że ważne jest, by Parlament wysyłał delegacje ad hoc do państw członkowskich, gdyż stanowi to skuteczne narzędzie monitorowania naruszania zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych; zaleca utworzenie stałej struktury w ramach Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w celu monitorowania takich naruszeń w państwach członkowskich;
55. wzywa instytucje i państwa członkowskie UE do zdecydowanego zwalczania korupcji systemowej i opracowania skutecznych instrumentów na rzecz zapobiegania korupcji, jej zwalczania i karania oraz zwalczania nadużyć finansowych, a także na rzecz systematycznego monitorowania wykorzystania funduszy publicznych; ponownie wyraża ubolewanie z powodu faktu, że Komisja postanowiła nie publikować sprawozdania o zwalczaniu korupcji w UE w ostatnich latach, i podkreśla, że zapewnienie arkuszy informacyjnych na temat zwalczania korupcji w ramach europejskiego semestru nie jest dostatecznie skutecznym środkiem, aby zagwarantować, że kwestia korupcji na pewno zostanie uwzględniona w planie działania; w związku z tym wzywa Komisję do niezwłocznego wznowienia rocznego monitorowania i sprawozdawczości w zakresie zwalczania korupcji w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich i instytucji UE;
56. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie między EBC a krajowymi organami nadzoru w sprawie nowego mechanizmu współpracy w zakresie wymiany informacji; zachęca wszystkie uczestniczące organy do powszechnego korzystania z tego mechanizmu w celu zapewnienia szybkiej i skutecznej współpracy w walce z praniem pieniędzy;
57. przypomina przewodniczącemu, że wciąż jeszcze nie podjęto działań w związku z jego apelem o ustanowienie europejskiej nagrody im. Daphne Caruany Galizii w dziedzinie dziennikarstwa śledczego, która byłaby przyznawana co roku w uznaniu za wybitne dziennikarstwo śledcze w Europie;
58. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Parlamentu o nadaniu programowi staży dla dziennikarzy śledczych imienia Jána Kuciaka;

o

o o

59. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom i rządóm państw członkowskich oraz Zgromadzeniu Parlamentarnemu Rady Europy.
-